ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Olomoucký kraj**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, zastoupen JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem Riegrova 12, Olomouc, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Olomoucký kraj, Katastrální pracoviště Olomouc**, se sídlem Vejdovského 1148/2a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2008, č. j. 22 Ca 77/2008 – 66,

takto:

I. Řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2008, č. j. 22 Ca 77/2008 – 66, **se** v části týkající se pozemků p. č. 668/15, 668/17, 668/19 a 668/20, v katastrálním území Hodolany, **zastavuje**.

II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2008, č. j. 22 Ca 77/2008 – 66, **se** v části týkající se pozemků p. č. 668/18 a 668/21, v katastrálním území Hodolany, **zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě zamítl rozsudkem ze dne 22. 5. 2008, č. j. 22 Ca 77/2008 – 66, žalobu, kterou se Olomoucký kraj (dále jen „stěžovatel“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj, Katastrální pracoviště Olomouc (dále jen „katastrální úřad“). Tento zásah podle stěžovatele spočívá v tom, že katastrální úřad mu přípisem ze dne 10. 10. 2005 vrátil podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zápisech do katastru“) rozhodnutí Rady Olomouckého kraje z 8. 9. 2005 s tím, že jde o listinu nezpůsobilou pro provedení požadovaného záznamu správy pozemků ve vlastnictví stěžovatele ve prospěch Správy silnic Olomouckého kraje, příspěvkové organizace do katastru nemovitostí. V

odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že faktické jednání správních orgánů musí pro to, aby bylo zásahem ve smyslu ust. § 82 s. ř. s., naplňovat dva znaky. Jednak musí jít o aktivitu (úkon) správního orgánu a dále musí být tento úkon pro osoby, vůči nimž směřuje, závazný tak, aby na základě tohoto úkonu byly povinny něco dát, konat, nekonat či strpět. V dané věci nebyl naplněn ani jeden z uvedených znaků, neboť v případě neprovedení záznamu práva do katastru nemovitostí se nejedná o aktivní úkon správního orgánu. Záznam do katastru nemovitostí je deklaratorní, nemá žádné konstitutivní účinky a jeho neprovedení není vůči nikomu závazné. Proto krajský soud dospěl k závěru, že neprovedení záznamu do katastru nemovitostí není nezákonným zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v níž namítal, že při zásahu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. se nemusí vždy jednat o aktivitu správního orgánu, ale i o jeho nečinnost, jak to ostatně připouští i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2004, č. j. 2 Ans 1/2004 - 64. V daném případě navíc katastrální úřad nezůstal nečinný, neboť návrh stěžovatele na provedení záznamu projednal, posoudil a rozhodl o něm, i když nejde o správní rozhodnutí. Ve vztahu ke stěžovateli tedy vyvinul aktivitu a učinil nezákonný úkon, když dopisem ze dne 10. 10. 2005 vrátil stěžovateli rozhodnutí Rady Olomouckého kraje ze dne 8. 9. 2005 s tím, že jde o listinu nezpůsobilou pro provedení požadovaného záznamu. Stěžovatel dále vyslovil nesouhlas se závěrem krajského soudu, že se v daném případě nejednalo o úkon závazný pro osoby, vůči nimž směřuje tak, aby byly povinny na základě tohoto úkonu něco dát, konat, nekonat či strpět. Odmítnutí provedení záznamu je vůči stěžovateli závazné a stěžovatel je nucen strpět neprovedení záznamu, ač je přesvědčen, že záznam měl být proveden. Vzhledem k tomu, že odmítnutí provedení záznamu není rozhodnutím, nemá stěžovatel žádnou jinou možnost obrany proti takovému nezákonnému zásahu, než podání žaloby podle ust. § 82 s. ř. s. Proti neprovedení zápisu do katastru nemovitostí záznamem musí v našem právním řádu existovat možnost ochrany, neboť nelze připustit, aby byl navrhovatel záznamu zcela odkázán na libovůli katastrálního úřadu a byl nucen respektovat každé jeho rozhodnutí, i kdyby bylo nezákonné. Postup katastrálního úřadu musí být i v těchto případech přezkoumatelný. Ze shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Katastrální úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na svá vyjádření k žalobě a k předchozí kasační stížnosti a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 37 odst. 4 s. ř. s. může navrhovatel vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl. Stěžovatel vzal podáním ze dne 21. 10. 2009 kasační stížnost zpět, a to v části týkající se pozemků p. č. 668/15, 668/17, 668/19 a 668/20 v k. ú. Hodolany, a proto Nejvyšší správní soud podle ust. § 47 písm. a) s. ř. s. řízení o kasační stížnosti v této části zastavil.

Ve zbývající části, tj. ve vztahu k pozemkům p. č. 668/18 a 668/21 v k. ú. Hodolany, se Nejvyšší správní soud zabýval kasační stížností věcně.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že musí existovat možnost soudní ochrany proti neprovedení záznamu do katastru nemovitostí, přičemž podle jeho názoru je tato ochrana zajištěna v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle ust. § 82 a násl. s. ř. s.

V dané věci je tedy třeba posoudit správnost závěru krajského soudu, že neprovedení záznamu do katastru nemovitostí není zásahem správního orgánu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s.

Vzhledem k nejednotnosti právních názorů vyslovených Nejvyšším správním soudem v otázce soudního přezkumu provádění záznamů do katastru nemovitostí, byla věc podle ust. § 17 s. ř. s. postoupena k rozhodnutí rozšířenému senátu, který usnesením ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98 (dostupné na www.nssoud.cz) rozhodl, že: *„[s]oudní ochrany proti provedení či neprovedení záznamu do katastru nemovitostí podle § 7 a § 8 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, se lze ve správním soudnictví domáhat v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s.“* V odůvodnění pak mimo jiné uvedl, že *„[v] projednávaném případě může skutečnost, že žalovaný neprovedl záznam do katastru nemovitostí, být nezákonným zásahem spočívajícím v kombinaci nezákonné nečinnosti (neprovedení záznamu) a nezákonné činnosti (vrácení listiny, která měla být podkladem provedení záznamu, tomu, kdo ji vyhotovil). Správní orgán je za předpokladu, že jsou splněny zákonem předepsané podmínky pro provedení záznamu, povinen záznam jako faktický úkon spočívající v zanesení určitého údaje do jím vedené veřejnoprávní evidence provést, a naopak není oprávněn jej neprovést a vrátit listinu, jež má být podkladem provedení záznamu, tomu, kdo ji vyhotovil. Neučiní-li tak, jak mu zákon ukládá, ač jsou podmínky k tomu splněny, postupuje protiprávně a zasahuje do sféry práv a povinností toho, kdo se záznamu domáhá (v projednávaném případě stěžovatele), případně i dalších osob (v projednávaném případě Správy silnic Olomouckého kraje, příspěvkové organizace), neboť tyto osoby mají veřejné subjektivní právo na to, aby jejich soukromá práva či soukromé povinnosti vztahující se k nemovitostem byly předepsaným způsobem za splnění předepsaných podmínek zaznamenány ve veřejnoprávní evidenci. Katastr nemovitostí je veřejnoprávní evidencí, jež plní funkce jak ve sféře zajištění veřejného zájmu, spadající v podstatné míře do práva veřejného (zajištění publicity vlastnických a jiných práv k nemovitostem; zajištění přehledu veřejné moci o nemovitostech a právech k nim; poskytnutí určité míry právní jistoty o tom, jak jsou vztahy k nemovitostem uspořádány, tj. kdo k nim má jaká práva, aj.), tak ve sféře soukromých zájmů a práv (vkladem do katastru se v některých případech převádějí soukromá subjektivní práva k nemovitostem, dobrá víra v zápis v katastru může zakládat některá subjektivní soukromá práva aj.); viz k tomu § 1 odst. 3 katastrálního zákona. Správnímu soudnictví přísluší soudní ochrana těch práv jednotlivců, která se v podstatné míře vztahují k veřejnoprávním aspektům katastru nemovitostí, konkrétně tedy zejména soudní ochrana ve věcech záznamů do katastru nemovitostí (tyto nemají, na rozdíl od vkladů, konstitutivní účinky ve vztahu k soukromým subjektivním právům k nemovitostem, jichž se záznamy týkají) a oprav chyb v katastrálním operátu.“* (viz bod 28 citovaného usnesení).

Neobstojí proto závěr krajského soudu, že neprovedení záznamu do katastru nemovitostí nemůže být z povahy věci zásahem správního orgánu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s.

Kasační stížnost je tedy důvodná, a proto Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu v části týkající se pozemků p. č. 668/18 a 668/21, v k. ú. Hodolany, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Úkolem krajského soudu v dalším řízení pak bude posoudit důvody, pro které má katastrální úřad za to, že záznam do katastru nemovitostí nelze provést, a pokud dospěje k závěru, že tyto důvody neobstojí, zakáže katastrálnímu úřadu nadále zasahovat do práv stěžovatele tím, že záznam neprovedl. Krajský soud se přitom však nemusí zabývat všemi myslitelnými zákonnými podmínkami provedení či neprovedení záznamu, ale jen těmi, které jsou mezi účastníky řízení sporné a které byly namítány v žalobě.

O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Podle ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud právním názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu